

AKV-NYT

Læs mere om årets markvandring
samt kampagnestart

Kampagnestart

Af fabrikschef Niels P. Johansen

Kampagnen 2022 er kommet godt i gang uden de store udfordringer. Til kampagnen 2022 er der lavet tiltag for at sikre en mere stabil drift, og vi kan konstatere, at det har virket.

Det nye stenfang har en stor effekt på levetiden af riverne, og dertil kan vi se mindre sand i produktionen, hvilket kan skyldes, den ekstra vask kartoflerne får. Vi har set rivere være helt oppe på 60 timers drift imellem klingskift, hvilket er meget usædvanligt. Det nye stenfang udfordrer os dog lidt, da strå hober sig op i maskinen, og dermed forstyrrer driften.

Vi har ligeledes til kampagnen udskiftet pumperne, hvor der har været behov for at tilsætte vand. Sammen med andre vandreducerende tiltag har vi minimeret vores vandtilsætning. Dette gør, at vi belaster inddamperne mindre. Inddamperne er begrænsningen for, hvor meget vi kan producere. Den tredje proteindekanter er blevet sat i drift, således vi kan dele belastningen ud, og samtidig er vi mindre sårbare over for nedbrud.

Vi arbejder i samarbejde med leverandøren med at øge viskositeten på det nye stivelsesanlæg, således vi får en ensartet kvalitet fra hele anlægget. Viskositeten er et salgsparameter, der i stigende grad er blevet fokus på, efter vi har fået vores egen salgsafdeling.

Til kampagnen 2022 har vi måtte sige farvel til en stor del af de erfarne operatører, da disse har valgt at søge nye udfordringer. Det har selvfølgelig givet

Rene kartofler der kommer ud af vaskeriet

grund til bekymring på fabrikken om, hvordan kampagnen nu skal forløbe. De tilbageværende erfarne operatører har en stor andel i, at vi er kommet godt i gang med kampagnen. De har støttet op om at få den pressede situation omkring bemanning til at lykkes. Af samme årsag er der derfor mange nye ansigter på fabrikken, og vi søger stadig for at få besat alle ledige stillinger.

I den kommende periode vil der blive kigget ind i, hvor vi kan automatisere processer i anlægget yderligere. Dette gør vi for at sikre den stabile og ensartede drift. De mange nye ansigter har ligeledes synliggjort behovet, selvom de gør det godt for at få automatiseret de mange underforståede rutiner og processer.

Høje priser i (endnu) et ekstremt år

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

Farvel til Corona, krig i Ukraine, eksplosion i transport- og energiomkostningerne samt en katastrofal stivelseskartoffelhøst i Europa. Det er den cocktail, som vi salgsmæssigt skal forsøge at håndtere og få det bedste ud af.

Forudsigeligheden i de markeder vi opererer i, er mildest talt begrænset i øjeblikket. Alligevel er der stadig en række pejlemærker at sigte efter. For i sidste ende drejer det sig stadig om udbud og efterspørgsel, markedspsykologi, hurtigt at være i stand til at læse markedet og turde agere efter det.

Skyhøje priser på andre afgrøder fik i foråret en del landmænd i landene syd for os til at opgive stivelseskartofler. Kombineret med en tør og varm sommer forventer vi en europæisk produktion af kartoffelstivelse 15-20% under normalen. En usædvanlig høj efterspørgsel fra papirindustrien

betyder samtidig, at en række producenter tidligere har solgt langt mere end normalt til det kundesegment til levering resten af året. Dermed vil manglen på nativ kartoffelstivelse til de normale fødevarer kunder slå endnu mere igennem, og kunderne er med rette bekymrede.

Vi leverer altid til vores faste og loyale kunder, men det er ikke alle, der gør det i en mangelsituation. Vi har nu mulighed for at vise vores værd som loyal leverandør samtidig med, at vi undervejs tjener nogle fornuftige penge til Jer avlere.

Det er derfor afgørende, at vi får skabt et godt overblik over situationen, og fornemmer hvor markedet er, inden vi sælger meget af dette års produktion. Ellers kan vi ende med at have fået solgt for billigt eller at få udsolgt, inden vi har serviceret alle vores faste kunder, som vi også skal leve af de næste år.

Opadgående markedspriser lover rigtigt godt for AKV, men er også nødvendige for at dække fabrikkens energiomkostninger og avlernes markant højere omkostninger til blandt andet gødning og energi.

Energi er i det hele taget en udfordring også for os, for vi skal kunne lave både korte og lange kontrakter med kunder, selv om vi ikke ved, om vi har naturgas til rådighed, eller hvad den kommer til at koste.

Man kan snart ikke åbne en avis uden at læse om inflation, højere renter og forbrugeres manglen på købelyst – alt sammen noget som forventes at

komme til at ramme de fleste virksomheder. Vi vil også på et tidspunkt komme til at mærke det – men næppe i dette høstår. Dertil er manglen på kartoffelstivelse for stor.

Vi må i den sammenhæng også glæde os over, at langt hovedparten af vores afsætning i dag er til fødevarer i stedet for papir, for folk skal jo stadig spise, selv om der måske kommer nogle skvulp i verdensøkonomien.

Derfor kan vi både glæde os over udsigten til et fornuftigt år og samtidig gå en forventet økonomisk afmatning i møde med en vis sindsro.

Kartoffelmarkerne blomstrer flot i Danmark i år

Den økonomiske situation

Af økonomichef Brian Nielsen

Med meget store stigninger i energipriserne bliver økonomien presset for alle i øjeblikket. Når inflationen slår igennem på både transportomkostninger, reservedelspriser og lønninger, så stiger omkostningerne også for AKV.

AKV har låst gasprisen frem til udgangen af 2022, så her er der "kun" usikkerheden i leveringssituationen. Det medfører en meget markant besparelse i forhold til markedsprisen. Men når fastprisen udløber til det nye år, vil det ud fra de nuværende markedspriser medføre, at produktionsomkostningerne vil stige med 300.000 kr. pr. dag. Det betyder, at den stivelse, der vil blive produceret i januar, vil koste mere at producere end den i december.

Elektriciteten købes til spotpris, og med det nuværende høje prisniveau kan det medføre en meromkostning på et stort to cifret millionbeløb i forhold til det budgetterede. Der er meget store daglige udsving på elpriserne i øjeblikket, og hvordan elpriserne udvikler sig, er umuligt at forudsige med sikkerhed. Vi kan dog med sikkerhed sige, at der er en stor usikkerhed i forhold til økonomien.

Som beskrevet ovenfor får vi rekordhøje priser for

alle nye kontrakter, som vi er i gang med i øjeblikket. Dette kan forventes at kunne opveje de meromkostninger, som vi forventer for det kommende år, og med den faste pris på gas i 2022 forventes yderligere, at resultatet bliver lidt bedre end tidligere ventet.

En betydelig mængde af salget i regnskabsåret er det lager, vi havde ved regnskabsårets begyndelse. Sidste år valgte vi ikke at sælge ud af vores lager, da priserne i markedet var meget lave. Dette lager er solgt til gode priser set i forhold til produktionsprisen i kampagnen 2021. I forventningen om, at denne udvikling forsætter, er der budgetteret med et pænt overskud i regnskabsåret 2022/23.

Med kombinationen af rekordhøje priser og meget høje omkostninger forventer vi stadig, at regnskabsåret kan slutes med et pænt overskud, der ligger væsentligt over niveauet for sidste år. Målet er, at avlerne også som minimum skal kompenseres for de øget udgifter, der er i forbindelse med avlen i år sammenlignet med tidligere år. Opsummerende vil vi derfor gerne slå fast, at der ikke skal være dårligere økonomi i at dyrke kartofler samlet set.

En tur i det blå

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Onsdag den 29. juni var der rundvisning i AKV's forsøgsmarker. Dagen bød på lækker solskin, som fik turen i marken til at være en ren fornøjelse.

Agrochef Henrik Pedersen tog imod de avlere, medarbejdere og andre med interesse i forsøgsmarken. På turen blev vi delt op i to hold. Vi startede med at gå med forsøgsleder Claus Nielsen og Agrokonsulent Niels Jørgen Kristensen fra AKV samt planteavlskonsulent Pia Mai Thorshauge fra LandboNord. De fremviste forsøg af mekanisk ukrudtsbekæmpelse, sprøjtemidler samt sorter. Herefter gik turen med Henrik Pedersen og Agrokonsulent Charlotte Frederiksen. Her var emnerne skimmel og gødskning.

Efter rundvisningen af marken blev alle samlet i Hedegårdsladen, hvor Agro-afdelingen bød på en forfriskning, og Claus Nielsen sagde et par ord om årets forsøg. Efterfølgende var der mulighed for at snakke med nogle af avlerne om, hvad det betyder at få en fremvisning i marken. "Det er positivt, da den ligger lokalt. Vi kan holde os opdateret med nye teknikker og midler og følge med i udviklingen af de nye sorter." Hvortil en anden svarede: "Ja jeg bor i nærheden og kører nogle gange forbi. Der kan jeg særligt se forskel i forsøgene på nedvisning af læggekartofler. Det er meget sjovt

Andelshavere og andre deltog i markvandringen

følge med i". Avlerne lagde særligt vægt på, at forsøgsmarken er essentiel i forhold til vidensdeling mellem konsulenter og avlere. Det er særligt givende i forhold til, når Agro udsender nyhedsbreve med resultaterne fra forsøgene. "Så kan man huske omstændighederne omkring forsøgene".

Værdien af forsøgsmarken

I spidsen for forsøgsmarken er AKV's forsøgsleder Claus Nielsen. Om marken udtaler Claus: "Marken repræsenterer 80% af det dyrkede areal til AKV. Den store forskel på vores avlere er omstændighederne på den jord, de dyrker på – herunder jordtype og hvorvidt de kan vande eller ej. Et vigtigt formål med marken er derfor at finde ud af, hvilke sorter der passer bedst til de forskellige omstændigheder, som vores avlere dyrker kartofler under."

Hensigten med forsøgsmarken for AKV er at give en dyrkningsmæssig værdi til avlerne i forhold til bl.a. at hæve udbytte og spare på sprøjtemidlerne, og som Claus selv siger "at lave noget, der giver avlerne en bedre økonomi på bundlinjen." Direkte resultater fra marken er sorterne Nofy og Fyone, som er resultater fra AKV's forædlingsprogram, som

handler om at finde skimmelresistente sorter.

Forsøgsmarken er et samarbejde mellem LandboNord og AKV. Om samarbejdet udtaler Claus, at "det styrker kvaliteten af forsøgene. Vi udnytter hinandens kompetencer bedst muligt. Meget af det, vi laver på marken, har på den korte bane ingen værdi, men så kommer der nogle indfaldsvinkler, så det alligevel giver en værdi. Det kan være i en forsøgsserie eller lignende. På den måde kan vi drage noget viden parallelt af forsøgene."

På forsøgsmarken er der i alt 19 landsforsøg, 5 firmaforsøg og 3 demoer med nedvisningsmetoder, og dertil er der en kontrolmark for læggekartofler solgt af AKV, sortsafprøvningsdemoer, sigdomsdemoer m.m.

Til markvandringen var en del interesserede til stede, men til dem, der ikke deltog, siger Claus:

“De officielle landsforsøg bliver rapporteret, hvorfor folk kan læse sig til konklusionerne. Vi forsøger at få draget de mest relevante konklusioner ud til avlermøde, så selvom man ikke kom til åbent hus, så går man ikke glip af resultaterne. Til markvandring orienterer vi blot om, hvad vi laver.”

Forsøgsmarken vil dog ifølge Claus ikke være det samme uden markvandring, da de tilstedeværende bidrager til “nye tanker om, hvad der kan laves af nye forsøg. Det sætter tankerne i gang, når avlerne kommer med spørgsmål. Den debat, der kan komme, giver anledning til at tænke over, hvordan det ellers vil kunne gøres.”

Sidst benyttede Claus chancen for at takke forsøgsværten Per Christensen og Redet. “Foruden vores forsøgsvært vil det ikke være muligt at lave de forsøg, vi gør nu. Vi må agere,

Forsøgsmarken er et samarbejde mellem AKV og LandboNord som vi har lyst til, og det betyder meget.”

Forsøgsmarken er altid åben for besøgende, så har du lyst til at gå en tur ude i marken og se forsøgene, er du altid velkommen. Forsøgsmarken er på Hedegårdsvej 12, 9330 Dronninglund.

AKV's agrokonsulenter og Pia Mai Thorshauge viste rundt i forsøgsmarken

Kartoffellagring

Af Agrochef Henrik Pedersen

Med den produktionsstørrelse vi har nu, og som vi forventer skal fortsætte de kommende år, er det nødvendigt at lagre flere af melkartoflerne. En tidlig start på kampagnen reducerer selvfølgelig behovet for lagring, men dette vil i manges tilfælde være forbundet med udbyttetab. Der er grænse for, hvor stort et udbyttetab, der kan accepteres i

Kortidslagring

Ved lagring i kule dækkes der til med fiberdug. Denne metode er klart det sikreste for kartofler, der skal lagres i oktober og november. Fiberduggen sikrer, at varmen og fugten kan trænge ud, og det er netop disse to faktorer, der kan få kartoflerne til at rådne.

De første dage efter optagning afgiver kartofler en del fugt, hvilket gør, at der altid bør anvendes "udluftningsbukke" til at hæve fiberdugen flere steder i kulen (se foto).

Fiberduggen har dog den ulempe, at den kun kan holde til enkelte nætter med $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$. Der kan derfor være risiko for frostskaade, hvorfor man hurtigt skal være klar til at dække til med halm og plastik i tilfælde af frost.

Langtidslagring i hus

Baggevognslagring

Denne tilgang har indlysende den fordel, at det er en simpel metode, fordi der ikke skal laves kuleplads, kartoflerne skal ikke dækkes af, og der kan læsse i dårligt vejr uden at ælte kartoflerne ind i unødvendigt mudder.

Det ideelle kartoffellager er et hus, der er isoleret,

Kulelager

Halm og plastik er en sikker løsning, og anvendes der "udluftningsbukke" er der større chance for hurtig tørring.

forhold til mindre lagerrisiko, tab og omkostninger. Vi forventer dog fremover at starte kampagne den 1. september.

Det store spørgsmål i den her sammenhæng er derfor, hvorvidt kartoflerne skal lagres i hus eller i kule.

Kulefiberdug og bukke

og hvor der er gulvkanaler til gennemluftning af kartoflerne. Det skal dog helst være gulvkanaler, der er beregnet til kartofler med store åbninger.

Anvendes lageret også til frø og korn, er åbningerne for små, hvilket betyder, at åbningerne hurtigt lukker til med jord, og derfor ikke virker efter hensigten.

Dertil skal kartoflerne lægges ind med transportør, som er i forlængelse af en renser, der fjerner løst jord. Løs jord i kartoflerne giver "lommer", hvor der ikke kommer luft igennem.

Desværre er der ikke mange, der har de ideelle lagre. Opbevares der kartofler i et lager uden gulvventilation, er det vigtigt, at kartoflerne er egnede til lager (skind faste), taget op i tørvejr og ikke lagres for højt.

Dertil er det nødvendigt med store ventilatorer, der kan fjerne fugt og varme hen over kartofler. Sidst skal der være mulighed for gennemtræk i huset, så varmen og fugten kan komme ud.

Kommer der frost skal bukke ligges ned, og plastikken trækkes til jorden. Metoden er kort, enkel samt rimeligt sikkert men også arbejdskrævende.

Nye ansigter på AKV

Af direktionssekretær

Den 1. juli 2022 bød vi velkommen til vores nye indkalder Maria Tetsche, der skal overtage Charlotte Geertsens stilling, efter Charlotte er kommet i vores logistikafdeling.

Maria tog til København for at læse biologi men valgte i stedet en kontoruddannelse, hvor hun i flere år arbejdede på Copenhagen Business School. Efter 20 år i København flyttede Maria tilbage til Nordjylland, hvor hun har bosat sig på landet mellem Tylstrup og Hjallerup omgivet af kartoffelmarker og ro.

Maria siger følgende: "Jeg er blevet lun på AKV fordi, at mange medarbejdere har været på fabrikken i mange år, så der tænkte jeg, den her arbejdsplads må kunne noget. Derudover er det heller ikke dårligt at spare lidt på brændstoffene. Min tidligere arbejdsplads ligger i Frederikshavn, hvorfor jeg har noget kortere på arbejde nu."

Dertil forklarer Maria, at blandingen af arbejdsopgaver passer hende godt, da der både er praktiske og administrative opgaver.

Maria Tetsche

I stillingen håber Maria at skabe et bedre flow i modtagelsen, hvor hun med det store overblik kan bidrage til at dagen glider bedre. Derudover håber Maria også, at AKV bliver hendes arbejdsplads de næste mange år. "Jeg har et indtryk af, at når først man er faldet til på AKV, så er det svært at forestille sig noget andet."

Lars Christian Rauff Studsholt

I vores bestyrelse har vi ligeså fået nye kræfter ind. Lars Christian Rauff Studsholt blev til generalforsamlingen den 15. juni 2022 valgt ind i bestyrelsen i stedet for Andreas Heegaard Christiansen, som valgte ikke at genopstille.

Lars er 39 år og kommer fra Mosbjerg kanten, hvor

han bor med sin kone og tre børn. Lars er uddannet Agrarøkonom, og har været selvstændig landmand i snart 15 år.

På gården har der altid været kartofler og i takt med, at minken er blevet udfaset, er de 20 hektar, som var kartoffelavl i starten, nu vokset til 150 hektar.

Udover kartoflerne har Lars også lidt slagtekyllinger, og driver i alt et landbrug på 650 hektar.

I bestyrelsen ser Lars frem til at bidrage med sin generations tanker. Lars startede som landmand lige inden finanskrisen, hvorfor han allerede har erfaring med at drive landbrug under særlige omstændigheder, som også præger vores branche i dag.

Derudover er Lars fra sine mink vant til at manøvrere i en branche med mange udsving. Han er af kolleger i branchen set som en yngre landmand med en god og stærk omstillingsparathed.

Kalender

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Tirsdag den 31. januar 2023 kl. 09.00

Avlermøde

Torsdag den 15. juni 2023 kl. 13.00

Generalforsamling

ADMIN. & PRODUKTION
GRAVSHOLTVEJ 92
9310 VODSKOV

SALG
AGRO FOOD PARK 13
8200 AARHUS N

TLF
MAIL
WEB

+45 96 38 94 20
AKV@AKV.DK
WWW.AKV.DK